

Integration och etablering

i Borås Stad

Stadsrevisionen. Borås

Rapportsammandrag

2021-01-18

20
21

Integration och etablering i Borås Stad

PwC har på uppdrag av Stadsrevisionen genomfört en granskning av Borås Stads integrationsarbete. Granskningens syfte har varit att granska om Borås Stad bedriver integrationsarbetet på ett ändamålsenligt sätt med avseende på styrning och samordning av stadens samlade integrationsarbete. Med ändamålsenligt avses bland annat att arbetet bedrivs i enlighet med Borås Stads *Program för ett integrerat samhälle*.

Nedan redogörs för bedömningar utifrån de revisionsfrågor som ställts i granskningen.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Finns en organisation kring integrationsarbetet med en tydlig roll- och ansvarsfördelning inom Borås Stad?

Organisationen kring integrationsarbetet är delvis tydliggjord i styrande dokument. I praktiken råder oklarheter kring roll- och ansvarsfördelningen i vissa hänseenden, bl.a. Arbetslivsnämndens roll som samordnare. Program för ett integrerat samhälle förefaller inte ha någon styrande inverkan.

Finns en analys av utmaningar och möjligheter avseende integration och etablering?

En samlad analys gällande utmaningar och möjligheter för integration i Borås Stad, som väger in t. ex. resultat och effekter av nämndernas insatser samt utveckling vad gäller sådant som övergångar till arbete och studier, saknas. Den uppföljning som Arbetslivsnämnden årligen ska göra rörande stadens integrationsarbete kan till viss del ses som en form av analys. Denna bygger dock till stor del på egenrapportering från nämnder och bolag, som sedan vägs samman. Den analys som blir möjlig utifrån en sådan uppföljning riskerar att få ett i huvudsak internt, organisatoriskt, perspektiv.

Finns en strategi med konkreta och samordnade insatser för Stadens arbete inom området? Baseras strategin på ovanstående omnämnda analys?

De insatser som nämnder och bolag genomför och som kan förväntas ha en inverkan på integrationen i Borås Stad kommer inte i första hand av en särskild strategi, eller genomförs utifrån en styrning från *Program för ett integrerat samhälle*, utan som ett led i respektive organs ordinarie styrning utifrån lagstiftning samt mål och budget. Utifrån de relativt goda resultat som Borås Stad uppvisar jämfört andra kommuner vad gäller övergångar till egen försörjning (arbete eller studier) ser vi emellertid inte att avsaknaden av en tydlig strategi som sådan skulle vara en brist. Vi menar dock att det är problematiskt att det av fullmäktige antagna programmet har en så svag styrande effekt, vilket bör mana till eftertanke i samband med eventuell revidering eller aktualisering.

Har berörda nämnder upprättat relevanta mål och handlingsplaner med bäring på området?

Det finns inga mål i *Program för ett integrerat samhälle* eller någon handlingsplan kopplad till programmet. Vi bedömer dock att nämnderna utifrån sina respektive ansvarsområden i verksamhetsplaneringen definierar målbilder som har bäring på integrationsområdet, utan att dessa explicit härrör från programmet.

Finns en samverkan med relevanta samverkansparter, såväl internt som externt?

Det finns flera forum för samverkan som lyfter frågor som rör integration. Fram tills nyligen har det funnits ett integrationsnätverk enbart dedikerat denna fråga. Nätverket är för tillfället vilande men vi ser positivt på att syfte och resultat av samverkansforum utvärderas. Inte minst med tanke på att det finns en stark kultur av samverkan i staden och att det framkommer att det finns flera andra redan existerande samverkansforum, samt forum som är under utveckling, som berör integrationsområden.

Hur sker uppföljning, utvärdering och analys av resultat i förhållande till de områden - arbete, boende, utbildning, delaktighet, trygghet, folkhälsa och kultur - som anges i programmet för ett integrerat samhälle?

Enligt *Program för ett integrerat samhälle* ansvarar Arbetslivsnämnden för att årligen följa upp bolagens och nämndens

dernas insatser och resultat inom integrationsområdet. Uppföljningen av 2019 års arbete är inte färdigställd och det är oklart huruvida uppföljningen kommer att färdigställas. Vi noterar även att uppföljningsprocessen behöver utvecklas samt spridningen av uppföljningen.

Har Kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig styrning och uppsikt över det arbete som bedrivs i Borås Stads verksamheter inom området?

Kommunstyrelsen kan inte förväntas att särskilt följa upp olika tvärssektoriella frågor, såsom särskilda integrationsinsatser, utanför ordinarie uppföljningsprocess. I *Program för ett integrerat samhälle* anges ett tydligt ansvar för Arbetslivsnämnden att följa upp programmet. Utifrån Kommunstyrelsens styrnings- och uppsiktsansvar kan vi dock konstatera att styrelsen inte agerat när nämnden inte följt upp programmet varpå Kommunstyrelsen inte helt kan anses ha tillräcklig styrning och uppsikt över integrationsarbetet.

Sammanfattande bedömning

Granskningen visar att det finns otydligheter rörande samordning och uppföljning inom området, och att *Program för ett integrerat samhälle* i sig har en begränsad styrande funktion i nuläget. Analys och utvärdering av stadens insatser inom området kan vidare sannolikt utvecklas. Samtidigt har vi i granskningen inte funnit några tecken på att nämnder och bolag inte skulle bedriva sin verksamhet på ett sätt som gynnar integrationen i staden. Tvärtom så visar en jämförelse med andra kommuner att resultat i form av övergångar till arbete och studier är förhållandevis goda i Borås Stad. Arbetsförmedlingen beskriver också att man finner Borås Stad vara en god och proaktiv samverkanspart.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att Borås Stad delvis bedriver integrationsarbetet på ett ändamålsenligt sätt med avseende på styrning och samordning av stadens samlade integrationsarbete.

Utifrån granskningen lämnas följande rekommendationer:

Kommunstyrelsen bör vid en revidering eller uppdatering av *Program för ett integrerat samhälle* se över den problematik som finns vad gäller att det av fullmäktige antagna programmet har en så svag styrande effekt. Kommunstyrelsen bör i detta avseende:

- tydliggöra vad Arbetslivsnämndens roll som samordnande nämnd för integrationsarbetet innebär
- utveckla uppföljningsprocessen av *Program för ett integrerat samhälle*
- utveckla spridningen av uppföljningen av *Program för ett integrerat samhälle*
- utveckla den stadsövergripande analysen av integrationsarbetet i syfte att tydliggöra resultat och effekter av integrationsarbetet

När det gäller den årliga uppföljningen av *Program för ett integrerat samhälle* rekommenderar vi Arbetslivsnämnden att fullgöra sitt uppdrag att årligen följa upp bolagens och nämndernas insatser och resultat inom integrationsområdet. Kommunstyrelsen bör säkerställa att Arbetslivsnämnden fullföljer detta.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen